

Az értékőrzés és értéktéremtés fóruma

BORBÉLY ZSOLT ATTILA

Több mint két évtizeddel ezelőtt együtt és egyszerre vizsgáztott Gyurgyák Jánosnál a politológia szakon az ideológiákról szóló tárgyból három jó barát. Tóth Zoltán József a magyar történeti alkotmány nemrégiben elhunyt jeles kutatója, Kovács Miklós, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség későbbi elnöke, valamint jómagam. Az oktató – egyike a legjobbakkak – azt a vizsgakérdést tette fel: miért szeretjük és miért utáljuk az ideológiákat? A vizsga izgalmas, pezsgő, már-már baráti beszélgetésre hasonlított, amelynek keretében mindhárman számot adhattunk a témával kapcsolatos felkészültségünkről.

Az ideológiák kétségkívül a politika legérdekesebb jelenségei és a politológia szellemileg legbizsergetőbb témái közé tartoznak. Lehet őket szeretni, mint az egyes ember számára szekularizált világunkban értékrendi kapaszkodókat, többé-kevésbé zárt világképet nyújtó valláspótlékokat. Vagy lehet utálni, mint a politikai elit tömegmanipulációs eszközeit, de attól még léteznek és hatnak. Örök kérdés marad a téma kutatói számára: vajon a nacionalizmus ideológiának számít-e?

Úgy vélem, ez az eszmerendszer, amelynek középpontjában a nemzeti érdek áll, inkább az egyes ideológiákhoz illeszthető részideológia. Olyan, mint egy hasznos, lényegi kiegészítő egy számítógépes programhoz.

A három nagy alapideológia, a szocializmus, a liberalizmus és a konzervativizmus működik vele és nélküle egyaránt. Leginkább a konzervativizmus-hoz áll közel, hiszen ez utóbbi a tradicionalizmus-organicizmus-szkepticizmus hármására épül, márpedig a hagyománytiszteltet felőleli szükségképpen a nemzeti hagyomány tiszteltetét is.

A „nacionalizmus” kifejezést a társadalomtudományokat, a művészetet és a médiát a 20. században az európai kultúrkörben eluraló baloldali értelmiség sikerrel demonizálta: ha valakit nacionalistának nevezünk, azzal lényegében megbélyegeztük. Ezért a továbbiakban nemzetközponturn gondolkodásról, a nemzetépítést elsőrendű létparancsnak, az államot pedig a nemzet első számú érdekkifejezési és érdekvédelmi eszközének tartó eszmerendszerről fogok beszélni.

Párttól független és jobb oldalra nyitott szervezet

A rendszerváltás után a jelzötlen nemzetépítést, a többé-kevésbé dogmamentes nemzetközponturn gondolkodást az MDF, a KDNP, majd a MIÉP és egyre inkább a Fidesz képviselte a magyarországi politikában. 2002 és 2016 között a Jobbik is ebben az eszmei körben mozgott. Erdélyben az RMDSZ két platformja – a Reform Tömörülés, valamint az Erdélyi Magyar Kezdeményezés – állt ezen az eszmei alapon Ezek eszmei örökségét vitte tovább az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az Erdélyi Magyar Néppárt.

A civilszférában több társadalmi szervezetnek is meghatározó célja volt a jelzötlen nemzetépítés, leghangsúlyosabban talán az Erdélyi Magyar Ifjak (EMI) nevű szervezetnek. Az EMI-tábor évről évre helyszínt biztosított a világ magyarsága nemzetben gon-

dolkodó részének. A sematikus gondolkodók úgy könyvelték el a táborot, mint jobbikos fórumot, s a még sematikusabban gondolkodók Tusványossal állították szembe. Tény, hogy Tusványos a Fidesz balszárnyától a centrumig terjedő eszmei spektrumot fedi le leginkább, az EMI-tábor pedig a Fidesz jobbszárnyától a hajdani Jobbikig terjedő pászmán mozgott, de soha nem volt pártmeghatározott. Tusványos bevalottan Fidesz-tábor, amelyet a párt erdélyi szövetségeseivel közösen szerveznek, ezeknek egy része egyébként az EMI-ével is átfedésben van.

Jobbikosok soha nem léptek fel Tusványoson, az EMI táborban több Fideszes politikus is megfordult, beleértve a párt erős emberét, Kövér Lászlót. Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, Tusványos

kérdésekről beszélni úgy, hogy politikamentes maradjon az ember, egyszerűen lehetetlen. A politika a nemzet sorsformálásának első számú eszköze akkor is, ha egyébként rendkívül fontosak a tényleges civilszerveződések társadalmi szervező, közszellemet pallérozó törekvései.

Mandics Györgytől Wittner Máriáig

Az idei EMI-tábor a 2017-es szellemi pászmáján halad tovább. A fő előadók akárcsak eddig, nem pártpolitikusok, hanem olyan nemzetben gondolkodó értelmiségiek, akik soha nem kötelezték el magukat egyértelműen egy politikai erő mellett, hanem a történelem nagy folyamataira figyeltek és azon belül igyekeztek felmutatni a magyar értékeket.

Az idei EMI-tábor fő előadói nem pártpolitikusok, hanem olyan nemzetben gondolkodó, a magyar értékeket felmutató értelmiségiek, akik soha nem kötelezték el magukat egyértelműen egy politikai erő mellett.

jobbra zárt, balra mérsékelten nyitott pártmeghatározott tábor, az EMI pártfüggetlen, balra hermetikusan zárt, a jobb oldalra nyitott fórum.

Örömteli, hogy a 2017-es EMI-tábor világosan megmutatta, a szervezők nem pártokban, hanem értékelveket gondolkodnak: a hitehagyott, lelkét vesztett Jobbiktól eltávolodtak. Az addigi táborok fő attrakciójaként számon tartott Vona Gábor meghívást sem kapott, a nemzeti radikalizmus csurkai megfogalmazását, a „sem nem jobb, sem nem bal, keresztény és magyar” alapállást egyre inkább felvállaló Fideszhez közeledtek. Úgy, hogy közben a tábor pártpolitika-mentes maradt. Pártpolitikáról beszélek, mert nemzeti sors-

Szabó Pál Csaba a semmiből teremtet Várpalotán Trianon Múzeumot. Előadásaiton is mindig azt kereste, miként lehet kitölteni a számunkra még meghagyott szűk mozgásteret a nemzet lelki-kulturális és politikai reintegráció érdekében.

Mandics György, az utolsó magyar polihistorok egyike, kulturális örökségünk meghatározó kincséről, a rovásírásról beszél, Babucs Zoltán hadtörténész a történelmi Magyarország szétdarabolásához vezető, 100 évvel ezelőtti tragikus eseménysor egyes fejezeteit mutatja be. Wittner Mária egykori 1956-os szabadságharcos azt fogja boncolgatni, mit üzen az 1956-os forradalom a mai fiataloknak, Vincze Gábor történész

az 1918-as román népgyűlést veszi górcső alá magyar szempontból. Kó Artúr történész a román migrációról fog beszélni, Raffay Ernő történész az 1916 és 1920 közötti négy esztendő taglalja majd. Szakály Sándor történész a 150 évvel ezelőtti született Horthy Miklós-ról, míg Harangozó Imre etnográfus a hagyomány és az önanonosság összefüggésszeréről fog előadást tartani.

A valódi fórumok kiemelt jelentősége

A névsor impozáns. Olyan, a globalizáció szellemi sötéttségében irányt mutató fényszökeket sikerült megnyerniük ismét az EMI-seknek, akik a jelzötlen, ideológiamentes nemzeti gondolkodásnak voltak mindig a képviselői. Nem véletlen, hogy a történész szakma képviselői uralkál a terepet: közösségi megmaradással és gyarapodással kecsegtető jövőképet csak az a nemzet(rész) tud magának megfogalmazni, amely tisztában van saját múltjával, s amely a jövőt e múltra építi.

A múltat kódos, íróasztal mellett kiagyalt, a társadalmat többnyire katasztrófába sodró ideológiai konstrukciók megvalósítása érdekében végképp eltörölni igyekvő baloldaliság sajátos módon nyert szövetségest a globalizátorokban, vagy inkább a globalizáció háttérerőit a baloldaliak nagy részében. Aligha tagadható, hogy a baloldaliság örökösei nyitnak teret az európai alapértékeket és gondolkodásmódot alapjaiban tagadó, az egész világ meghódítandó területnek tekintő izslámnak. Ebben az egész Európát végveszéllyel fenyegető történelmi korszakban kiemelt jelentősége van minden olyan fórumnak, így az EMI-tábornak is, amely valódi értékeket mutat fel, gyökereinket kutatja, saját hagyományainkat helyezi a központba.

Ezzel vagy ezen

GYÖRGY ATTILA

A történet szerint, amelyben nem kételkedünk, az ókori Spártában az anya így engedte el a fiát a harcba kezébe adva pajzsát: „ezzel vagy ezen”. Győztesen vagy holtan, hogy mi is értjük, manapság.

Manapság is tanulságos ez, noha elpuhultunk. Annaira azért nem, hogy ne maradjon fenn az életösztön: de egyre óvatosabbak vagyunk. Pedig bátraké a szerencse. És lehetne most még sok közhelyet mondani. Hogy gyáva nép-

nek nincs hazája, hogy csak az vész el, amiről lemondunk, és így tovább.

Nem. A helyzet az, hogy amikor már a falhoz, sarokba vagy szorítva, akkor nem mérlegelsz, és nem keresel mentséget: véded magad. Magad, értékeid, családod, hited, nemzedet. Bármilyen áron. Ismétlem: bármilyen áron. Egy jó harcos (és mi itt, Kelet-Közép-Európában azok vagyunk), tudja, nincs ellenség: ellenfél van. De az ellentét néha könyörtelen. És az ing közelebb van, mint a mellény, ezért például nekem, és aligha vagyok egyedül, fontosabb a székelységem, magyarságom, férfiaságom, európaiságom, igen, a bőrszínem, a kultúráim, mint bármilyen más.

Szép a sokszínű világ: amíg sokszínű marad. Ha összemoszuk, egy nagy szürke massa lesz belőle. Ezt nem akarom megérni. A történelem különös szeszélye, ha úgy tetszik, perverzciója miatt

elveszett egy gyönyörű, sokszínű, soknyelvű és gazdag birodalom. Ez volt az Osztrák–Magyar Monarchia.

Románia most ünnepli százéves évfordulóját. Az más kérdés, hogy nem százéves, az 1921-ben lenne, mivel az 1918-as „Nagy Nemzetgyűlés” egy jó kis „flashmob” volt. Nem ez a lényeg. Hanem az, hogy az ünneplésbe belefért, része, hozzátartozik, hogy az éppen anyagilag vergődő, velejégig korrupt román kormány ismét a végső eszközhöz nyúlt.

Természetesen ez a „magyar kártya”. Már ismét mi vagyunk a bűnbakok. Letartóztatnak két székelgyföldi fiatalembert, akik éppen egy pohár bor mellett arról beszélgetnek, milyen jól meg lehetne ijeszteni néhány petárdával az éppen ott defiláló román szélsőjobbistákat. (Tényleg: amúgy mit keresnek Kézdivásárhelyen a román nacionalista barmok?!).

És ezek ma a terroristák. Öt év letöltendő kaptak. Ha ezt hagyjuk, holnap mi jövünk. Nem azt mondom, „je suis Beke-Szőcs”, mert ez elkoptatott, azt mondom,

Nem azt mondom, „je suis Beke-Szőcs”, mert ez elkoptatott, azt mondom, kész, vége, hagyjunk már fel az úriemberi mentalitással.

kész, vége, hagyjunk már fel az úriemberi mentalitással, az csak úriemberek között működik.

Ez a bitangállam pedig nem az. Nem a románsággal van bajom, Isten látja lelkem. Nem, ez az arrogáns, bitang, elvtelen, gyáva ál-

lam az ellenségem. Aki ahelyett, hogy élt volna az ajándékba kapott kultúrával, pénzzel, érdökkel, altalajkincsekkel, értékes emberi erőforrással: lefokozta egy balkánalatti szintre. És ezt tovább teszi. Arkhimédész csavar: végtelenségig lehet szorítani.

De nem. Van egy határ. Most a túrérszáról beszélek, nem arról, amit meghúztak egy nemzet között. Bár azt sem feledjük. Most tényleg ott vagyunk, hogy nincs amerre hátrálni. Ez nem politikai ügy, nem érdekjáték: ez a bőrinkre megy.

Hát, barátaim, vegyük kézbe a pajzsainkat. És aztán vagy ezzel, vagy ezen. A bátor ember csak egyszer hal meg, ez tény. A gyáva viszont mindennap.

Ezzel vagy ezen. Isten áldjon mindenkit!

A szerző csíkszeredai író, szerkesztő